

Jak zatrzymać przemoc rówieśniczą?

Procedury stosowane w ZSP w Piasecznie.

I. Diagnoza sytuacji i procedury postępowania:

- obserwacja zachowania uczniów (m. innymi zapis na monitoringu),
- przeprowadzenie anonimowych ankiet w klasie,
- rozmowa z ofiarą i jej rodzicami,
- rozmowy ze świadkami (zawsze indywidualnie)
- rozpoznanie skali przemocy - wspólnie z ofiarą ocena zachowania poszczególnych członków klasy w skali od - 3 do +1 (- 3 – agresor prowodyr ... 0 – bierny świadek, +1 - osoba życzliwa, próbująca pomóc;),
- określenie form, częstotliwości i miejsc, gdzie dochodzi do przemocy (szczegółowe dane).
- rozmowa ze sprawcą/ sprawcami,
- ustalenie planu pomocy i przedstawienie go poszkodowanemu dziecku, sprawcy/sprawcom oraz ich rodzicom,
- podpisanie kontraktu ze sprawcą/sprawcami.

W zależności o skali przemocy rówieśniczej są podejmowane poniższe kroki interwencyjne. Kolejne są podejmowane w przypadku nieskuteczności wcześniejszych:

Krok I

- przeprowadzenie rozmowy interwencyjnej ze sprawcą/sprawcami przez pedagoga i wychowawcę klasy,
- pobudzenie empatii, podkreślenie zasadności stosowania norm współzycia społecznego,
- przekazanie informacji o konsekwencjach stosowania przemocy ujętych w statucie szkoły oraz prawnych,
- poinformowanie rodziców sprawców o zaistniałej sytuacji.

Krok II

- wezwanie rodziców sprawców na rozmowę do pedagoga w obecności wychowawcy klasy.

Krok II a)

- wezwanie rodziców sprawcy/sprawców na rozmowę z dyrektorem, pedagogiem i wychowawcą.

Krok III

- przekazanie sprawy na policję – Referat ds. Nieletnich - z prośbą o przeprowadzenie rozmowy interwencyjno-profilaktycznej ze sprawcą/sprawcami.

Krok IV

- zgłoszenie faktu popełnienia przestępstwa na policję, co skutkuje przekazaniem sprawy do sądu – Wydziału Rodzinnego i do Spraw Nieletnich.

II. Metody pracy z uczniami i rodzicami.

Praca z ofiarą przemocy i jej rodzicami:

- rozmowa z dzieckiem (zdobycie zaufania, zapewnienie poczucia bezpieczeństwa),
- spotkanie z rodzicami,
- przedstawienie planu pomocy i zasad współpracy,
- indywidualna praca pedagoga lub psychologa z dzieckiem (udzielenie wsparcia, wzmocnienie poczucia własnej wartości),
- w razie potrzeby skierowanie dziecka na zajęcia socjoterapeutyczne lub/i do poradni specjalistycznej.

Praca ze sprawcą przemocy i jego rodzicami:

- zrozumienie pobudek sprawcy,
- odwołanie się do norm współżycia społecznego, wskazanie konsekwencji łamania ich,
- pozyskanie do współpracy rodziców (wyrażenie troski o ich dziecko, odwoływanie się do dowodów w postaci ankiet i obserwacji),
- udzielanie rzetelnych informacji o faktach, zachowaniu bez oceniania dziecka,
- ustalenie zasady współpracy,
- w razie potrzeby podpisanie kontraktu,
- w razie potrzeby skierowanie dziecka na zajęcia socjoterapeutyczne lub/i do specjalistycznej poradni.

Praca ze świadkami przemocy:

- informacja o zdiagnozowanej sytuacji stosowania przemocy w klasie,
- przeprowadzenie lekcji informacyjnej o formach przemocy, jej przyczynach oraz sposobach zapobiegania, zwalczania,
- wzmocnienie roli świadka (wskazanie różnic między szukaniem pomocy a donosicielstwem),
- diagnoza, monitoring oraz ewaluacja sytuacji: ankiety, rozmowy indywidualne lub na forum grupy,
- prowadzenie psychoedukacji, lekcji integracyjnych, zajęć profilaktyczno – wychowawczych (warsztaty).

III. Monitoring i ewaluacja.

W celu zapewniania poczucia bezpieczeństwa osobom doznającym przemocy, niezwykle ważne jest monitorowanie sytuacji – na ile uległa poprawie, nawet w przypadku braku skarg ze strony ofiary przemocy (występuje tendencja do nawracania po chwilowej poprawie).

Początkowo prowadzimy cotygodniowe rozmowy z ofiarą i świadkami, potem raz na dwa tygodnie, w końcu raz na miesiąc.

Monitoring prowadzimy aż do końca nauki osoby doznającej przemocy w szkole.

Narzędziami ewaluacji są ankiety i wywiad – rozmowa z uczniami oraz personelem szkoły.

Profilaktyka przemocy rówieśniczej.

1. Regularna (raz w roku) diagnoza przeprowadzana we wszystkich klasach - ankiety.
2. Działania ukierunkowane na wszystkich uczniów – uczenie konstruktywnego radzenia sobie z trudnymi uczuciami i pokojowego rozwiązywania konfliktów.
3. Rozwijanie kompetencji wychowawczych rodziców.
4. Otoczenie szczególną opieką dzieci z grupy ryzyka:

a) zajęcia grupowe

- treningi umiejętności społecznych dla dzieci przejawiających tendencję do zachowań agresywnych (szkoła podstawowa),
- koło rozwoju osobowości dla dzieci lękowych i wycofanych (szkoła podstawowa)
- zajęcia socjoterapeutyczne (gimnazjum)

b) zajęcia indywidualne - spotkania z psychologiem i pedagogiem,

c) ścisła współpraca z rodzicami dzieci z grupy ryzyka.

4. Promocja zdrowego stylu życia i tworzenia satysfakcjonujących stosunków z ludźmi:

- lekcje tematyczne – prowadzone przez psychologa, pedagoga, wychowawców, specjalistów z zewnątrz,
- zajęcia warsztatowe – prowadzone przez specjalistów (tematyka: wartości, problem przemocy rówieśniczej, profilaktyka uzależnień itd.),
- zajęcia pozalekcyjne rozwijające samoocenę uczniów,
- oferta świetlicy środowiskowej – spędzanie czasu wolnego w sposób społecznie akceptowany, rozwijanie kompetencji społecznych dzieci,
- propagowanie idei tolerancji, przyjaźni - coroczne przyznawanie nagród klasowych - tytuł „ekstraKlasa” na każdym poziomie edukacyjnym (klasy I-III szk. podst., IV-VI oraz I-III gimnazjum) oraz nagród indywidualnych w dziedzinie życzliwości i szacunku – „Zośki”).